VOLUME 15

สมาคมนักเรียนเก่าญี่ปุ่น ในพระบรมราชูปถัมภ์ สาขาภาคเหนือ
タイ王国元日本留学生協会国王陛下御支援団体北部支部

OJSATN MONTHLY NEWSLETTER

MONTHLY NEWSLETTER

เทศกาลคริสต์มาสในญี่ปุ่น:
การผสานวัฒนธรรมตะวันตกสู่เอกลักษณ์แบบญี่ปุ่น

แม้ว่าเทศกาลคริสต์มาสจะเป็นประเพณีสากลที่มีรากฐานจากศาสนาคริสต์ แต่ในประเทศญี่ปุ่นซึ่งมีประชากรนับถือศาสนาคริสต์เพียงส่วนน้อย กลับให้ความนิยมเฉลิมฉลองเทศกาลนี้อย่างแพร่หลาย และค่อย ๆ พัฒนาเป็นวัฒนธรรมเฉพาะตัวที่ไม่เหมือนประเทศตะวันตก บทความนี้นำเสนอภาพรวมของความสำคัญ ความเป็นมา และรูปแบบการเฉลิมฉลองคริสต์มาสในญี่ปุ่นในบริบททางสังคมและวัฒนธรรมร่วมสมัย

ความเป็นมาของคริสต์มาสในญี่ปุ่น

การรับเอาเทศกาลคริสต์มาสเข้าสู่สังคมญี่ปุ่นเริ่มขึ้นในสมัยเมจิ (ค.ศ. 1868–1912) เมื่อญี่ปุ่นเปิดประเทศสู่โลกตะวันตก ห้างสรรพสินค้าชั้นนำในโตเกียวเริ่มจัดการประดับต้นคริสต์มาสในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 เพื่อส่งเสริมบรรยากาศการจับจ่ายในฤดูหนาว ต่อมาคริสต์มาสได้รับความนิยมมากขึ้นในฐานะ "เทศกาลแห่งความสุขและความอบอุ่น" มากกว่าจะมีความหมายทางศาสนา

คริสต์มาสในฐานะเทศกาลเพื่อคู่รักและครอบครัว

ในญี่ปุ่น คริสต์มาสอีฟถือเป็นวันพิเศษสำหรับคู่รัก คล้ายกับวันวาเลนไทน์ ผู้คนมักชวนกันไปชมไฟประดับ (イルミネーション) รับประทานอาหารค่ำในร้านหรู หรือมอบของขวัญให้กัน ในขณะเดียวกัน วันคริสต์มาสเองกลับเป็นช่วงเวลาที่ครอบครัวรวมตัวกัน รับประทานอาหารหรือเค้กคริสต์มาสร่วมกัน

อาหารประจำเทศกาล: ไก่ทอดและเค้กสตรอว์เบอร์รี

หนึ่งในเอกลักษณ์ที่โดดเด่นที่สุดของเทศกาลคริสต์มาสในญี่ปุ่นคือ การทานไก่ทอด โดยเฉพาะจากร้าน KFC ซึ่งกลายเป็นธรรมเนียมยอดนิยมมานานหลายทศวรรษ สาเหตุเกิดจากแคมเปญโฆษณาในช่วงทศวรรษ 1970 ที่ประสบความสำเร็จอย่างมาก จนไก่ทอดกลายเป็น "เมนูคริสต์มาส" ของคนญี่ปุ่น นอกจากนี้ "เค้กคริสต์มาส" ซึ่งมักเป็นเค้กชอร์ตเค้กหน้าสตรอว์เบอร์รีและครีมสด ก็ถือเป็นสัญลักษณ์ของความสุขและความเป็นครอบครัวในฤดูหนาว

ไฟประดับและกิจกรรมฤดูหนาว

เมืองต่าง ๆ ทั่วญี่ปุ่นจะจัดงานประดับไฟอย่างยิ่งใหญ่ ไม่ว่าจะเป็น Tokyo Midtown, Shibuya, Kobe Luminarie หรือ Sapporo White Illumination ซึ่งกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมในช่วงปลายปี บรรยากาศเหล่านี้ช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวภายในประเทศอย่างมาก

ความหมายทางวัฒนธรรมร่วมสมัย

สำหรับคนญี่ปุ่น คริสต์มาสเป็นช่วงเวลาแห่งความสุข สนุกสนาน และการให้ความสำคัญกับคนใกล้ตัว จึงไม่ใช่เทศกาลทางศาสนา แต่เป็นวัฒนธรรมร่วมสมัยที่สะท้อนการผสมผสานระหว่างความเป็นตะวันตกและรสนิยมแบบญี่ปุ่น บทบาทของภาคธุรกิจและสื่อมีส่วนสำคัญในการสร้างภาพลักษณ์ของคริสต์มาสให้มีสีสัน ทันสมัย และเหมาะสมกับบริบทสังคมญี่ปุ่น

เทศกาลคริสต์มาสในญี่ปุ่นสะท้อนให้เห็นถึงการปรับตัวและการตีความวัฒนธรรมต่างชาติให้เข้ากับอัตลักษณ์ของตนเอง แม้จะไม่มีความหมายทางศาสนาอย่างเข้มข้น แต่ก็กลายเป็นช่วงเวลาแห่งความรัก ความผูกพัน และการเฉลิมฉลองที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว การทำความเข้าใจปรากฏการณ์ดังกล่าวช่วยให้เห็นภาพการหลอมรวมทางวัฒนธรรมในสังคมญี่ปุ่นร่วมสมัยที่เปิดกว้างและพร้อมจะปรับใช้สิ่งใหม่ให้เข้ากับวิถีชีวิตของตนอย่างกลมกลืน

สารจากกรรมการ

เรียนสมาชิกทุกท่าน

ในช่วงเดือนพฤศจิกายนที่ผ่านมา ประเทศไทยได้เข้าสู่ช่วงปลายฝนต้นหนาวอย่างเป็นทางการ สภาพอากาศโดยรวมมีความเปลี่ยนแปลงชัดเจน อุณหภูมิลดต่ำลงในหลายพื้นที่ โดยเฉพาะในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ขณะเดียวกันบางพื้นที่ยังคงมีฝนตกประปรายจากอิทธิพลของร่องมรสุมและลมหนาวระลอกแรก ทำให้สภาพอากาศมีความผันผวนมากกว่าปีที่ผ่านมาเล็กน้อย

ทั้งนี้ คณะกรรมการฯ ขอแสดงความเสียใจและความห่วงใยอย่างสุดซึ้งต่อเหตุการณ์อุทกภัยที่เกิดขึ้นในหลายจังหวัดภาคใต้ในช่วงที่ผ่านมา เราขอส่งกำลังใจจากใจจริงไปยังสมาชิก ครอบครัว และทุกท่านที่ได้รับผลกระทบ ขอให้ทุกคนมีความเข้มแข็งและปลอดภัยในช่วงเวลานี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าสถานการณ์จะดีขึ้นในเร็ววัน เพื่อให้ทุกท่านได้กลับมาดำเนินชีวิตได้อย่างปกติและมั่นคงอีกครั้ง

ในด้านภาพรวมการดำเนินงาน ตลอดเดือนพฤศจิกายน คณะกรรมการฯ ยังคงเดินหน้าตามแผนงานที่ได้วางไว้ ทั้งการติดตามโครงการที่อยู่ระหว่างดำเนินการ และการรับฟังข้อเสนอแนะจากสมาชิกอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทุกภาคส่วนได้รับข้อมูลและบริการที่มีประสิทธิภาพที่สุด ความร่วมมือจากทุกคนถือเป็นแรงผลักดันสำคัญที่ช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความราบรื่น

นอกจากนี้ เดือนพฤศจิกายนยังเป็นช่วงเตรียมความพร้อมสำหรับกิจกรรมและแผนงานสำคัญในช่วงปลายปี เพื่อให้การพัฒนาก้าวหน้าขึ้นอย่างยั่งยืน เรามุ่งมั่นที่จะสร้างการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ดีขึ้น ทั้งในด้านคุณภาพการให้บริการและการสร้างประสบการณ์ที่เหมาะสมแก่สมาชิกทุกท่าน

ท้ายที่สุดนี้ ขอขอบคุณสมาชิกทุกคนที่ให้การสนับสนุนและติดตามการทำงานของคณะกรรมการฯ เสมอมา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าทุกท่านจะมีสุขภาพแข็งแรง พร้อมรับลมหนาวและช่วงเวลาแห่งการเฉลิมฉลองที่จะมาถึงในเดือนถัดไปค่ะ

ด้วยความเคารพอย่างสูง

คณะกรรมการบริหารสมาคมนักเรียนเก่าญี่ปุ่น ในพระบรมราชูปถัมภ์
สาขาภาคเหนือ

ข่าวสารเดือนพฤศจิกายน 2568

เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2568 **รองศาสตราจารย์ ดร.จิรันธนิน กิติกา** กรรมการบริหารฝ่ายภาษาและศิลปวัฒนธรรม ในฐานะตัวแทนสมาคมนักเรียนเก่าญี่ปุ่น ในพระบรมราชูปถัมภ์ สาขาภาคเหนือ ได้เข้าร่วมงาน “Weaving Culture into the Future” International Cultural Exchange Summit (Online)

ในโอกาสนี้ รองศาสตราจารย์ ดร.จิรันธนิน ได้นำเสนอหัวข้อ **“5 Things to Get to Know Chiang Mai Culture”** เพื่อเผยแพร่อัตลักษณ์ ความงดงาม และเสน่ห์ทางวัฒนธรรมของจังหวัดเชียงใหม่อีกด้วย

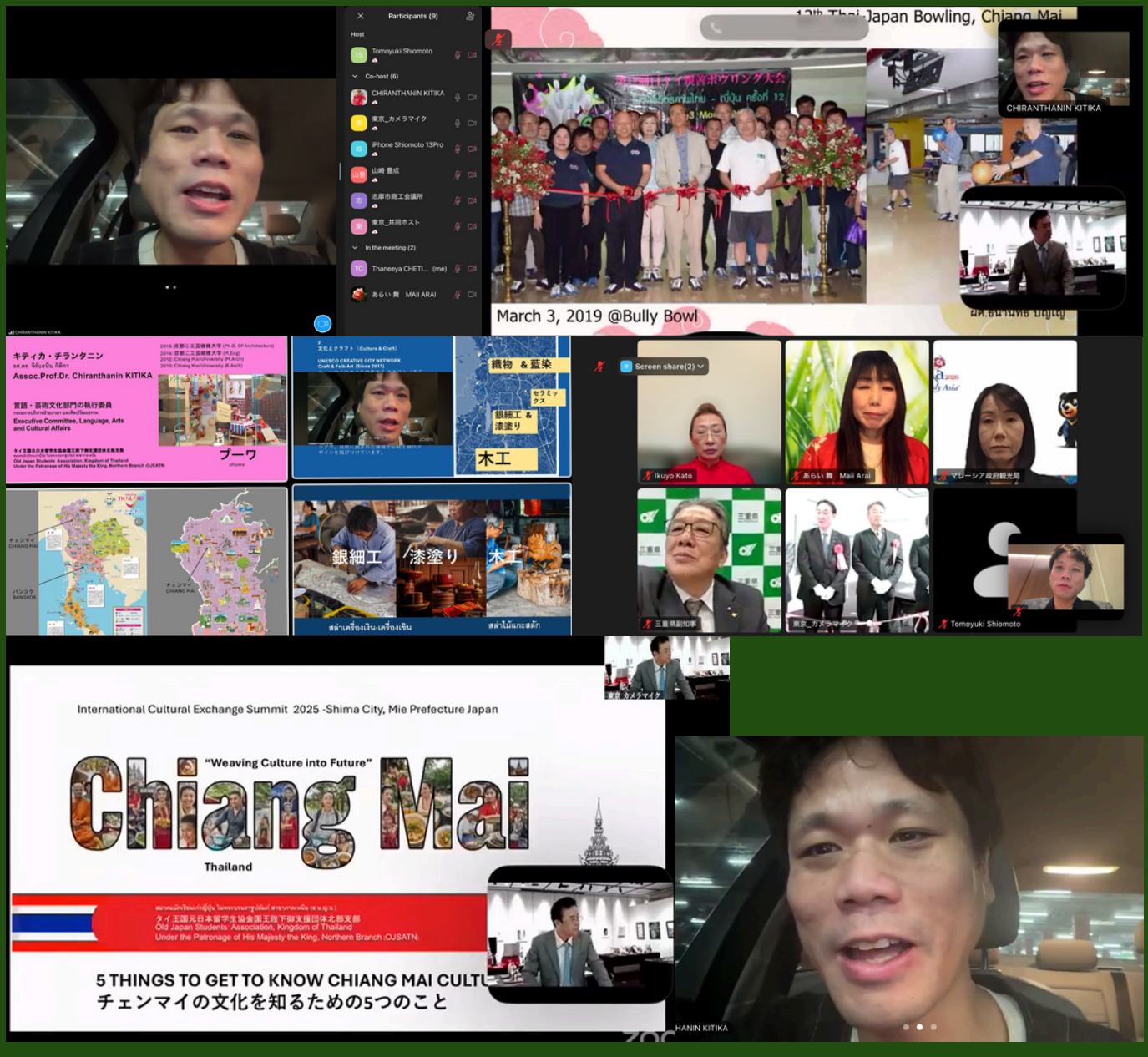

ตอน เรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับดวงจันทร์และเทศกาล

โดย คุณฮาราดะ มาซารุ (กงสุลใหญ่ญี่ปุ่น ณ นครเชียงใหม่)

เมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน เทศบาลนครเชียงใหม่ได้จัดขบวนพาเหรดประเพณีงานยี่เป็งขึ้นขึ้นตามธรรมเนียมประจำปี โดยสถานกงสุลใหญ่ญี่ปุ่น ณ นครเชียงใหม่ได้รับความร่วมมือจากชาวญี่ปุ่นที่พำนักอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่และคนไทยผู้มีความรักในประเทศญี่ปุ่น เข้าร่วมเดินในขบวนพาเหรดเป็นระยะทางประมาณ 2 กิโลเมตร จากประตูท่าแพไปยังสำนักงานเทศบาลนครเชียงใหม่ ในปีนี้ การตกแต่งรถกระทงใหญ่ (รถลาก) ถูกลดทอนความวิจิตรลง เพื่อเป็นการถวายความอาลัยเนื่องในวาระการเสด็จสวรรคตของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง อย่างไรก็ตาม เสียงเชียร์และการโบกมือทักทายจากเพื่อนชาวไทย และนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นตลอดเส้นทาง สร้างความปลื้มใจให้แก่ผู้ร่วมขบวนเป็นอย่างยิ่ง

เทศกาลลอยกระทงในเชียงใหม่ หรือที่เรียกกันว่า “ยี่เป็ง” จะจัดขึ้นในคืนวันเพ็ญ เดือน 12 ตามปฏิทินจันทรคติ (ซึ่งส่วนใหญ่มักจะตรงกับเดือนพฤศจิกายนตามปฏิทินสากล) ในช่วงเวลานี้ของทุกปี ประเทศต่าง ๆ ในเอเชียต่างก็มีตำนานและเทศกาลที่เกี่ยวข้องกับดวงจันทร์มากมาย

ในบทความที่เคยเขียนไปก่อนหน้านี้ [สองครั้งก่อน] เคยกล่าวถึง “เจ้าหญิงคางูยะ” จากนิทานพื้นบ้านญี่ปุ่นเรื่อง "ทาเคโทริ โมโนกาตาริ (Taketori Monogatari)" ที่กลับคืนสู่ดวงจันทร์ในคืนวันสารท (จูชู โนะ เมเง็ตสึ) ซึ่งในปีนี้ตรงกับวันที่ 6 ตุลาคม

ไม่เพียงแต่ญี่ปุ่นและไทยเท่านั้น เดือนที่แล้ว ผมได้รับเชิญจากเพื่อนที่เป็นกงสุลอินเดียให้เข้าร่วมงาน "ดีปาวลี (Diwali/Deepavali)" เทศกาลแห่งแสงสว่างของอินเดีย ซึ่งเทศกาลนี้ไม่ได้จัดขึ้นในคืนวันเพ็ญ แต่จัดขึ้นในคืนเดือนดับ (คืนเดือนมืด) ผมได้ทราบมาว่านี่เป็นประเพณีที่เฉลิมฉลองการที่ชัยชนะของแสงสว่างเหนือความมืดมิด และความดีเหนือความชั่วร้าย ในงานที่จัดขึ้น ณ ทำเนียบกงสุลอินเดียในครั้งนั้น มีการจุดเทียนไขประดับไปทั่วสวน แสงสว่างที่ส่องประกายท่ามกลางความมืดนั้น ดูราวกับเป็นสัญลักษณ์ของความหวังใหม่ และงดงามน่าประทับใจราวกับอยู่ในความฝัน

ไม่ว่าจะเป็นเทศกาลใด ‘รอยยิ้ม’ ของผู้ที่มาร่วมงานทุกเพศทุกวัย คือสิ่งที่งดงามเหนือสิ่งอื่นใด

“チェンマイで思ったこと”

話・月とお祭りにまつわること

原田優（在チェンマイ日本国総領事）

11月6日、チェンマイ市の主催により恒例のイーペン祭りのパレードが開催された。在チェンマイ日本総領事館も在留邦人や日本を愛してくれるタイの方々の協力を得て、ターペー門から市庁舎までの約２キロを行進した。今年はシリキット王太后陛下の崩御を受けて、山車の装飾は控えめであったが、沿道からの手を振ってくれるタイの友人や日本人観光客の声援はうれしかった。

チェンマイではイーペンと呼ばれるローイクラトンのお祭りは、毎年陰暦の12月（新暦の11月が多い）の満月の夜に行われる。一年のこの時期、アジアでは、月にまつわる伝説やお祭りは多い。前々回のエッセイでも書いた日本の昔話「竹取物語」のかぐや姫が月に帰るのは中秋の名月（今年は、10月6日）。

日本とタイだけではない。先月、友人であるインド領事の招待を受け、「ディーワリー（Diwali/Deepavali）」の行事に参加した。このお祭りは、満月ではなく、月の出ない新月の夜に行われる。光が闇に優る、善が悪に打ち勝つことを祝う伝統的な行事と聞く。今回のインド領事公邸で行われた今回のイベントでも庭に蝋燭がともされ、光に浮かぶその光は、幻想的で新たな希望を象徴するようであった。

いずれのお祭りも、参加する老若男女の笑顔はすばらしい。

2025年11月13日

มุมสมาชิก

สมัครเป็นสมาชิกสมาคมนักเรียนเก่าญี่ปุ่น
ในพระบรมราชูปถัมภ์ สาขาภาคเหนือ (ส.น.ญ.น.)
เพื่อรับสิทธิเพื่อตัวท่านเองและครอบครัวมากมาย

สิทธิพิเศษสำหรับสมาชิก ส.น.ญ.น.

- สามารถสมัครเป็นอาจารย์สอนภาษาญี่ปุ่น ล่าม และนักแปล ในสังกัด ส.น.ญ.น.
- เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของ ส.น.ญ.น.
- สวัสดิการต่างๆ ตามระเบียบของ ส.น.ญ.น.
- ส่วนลดค่าเล่าเรียน เมื่อสมัครเรียนภาษา (เฉพาะสมาชิกและลูกหลานสายตรง)

สมาชิกท่านใดมีความประสงค์จะรับ Newsletter แบบ Hard copy
สามารถแจ้งได้ที่สมาคมนักเรียนเก่าญี่ปุ่นฯ สาขาภาคเหนือ
โทรศัพท์ 053-272-331

สมาชิกจากสามารถติดตามข้อมูลข่าวสารของสมาคมฯ ได้ทาง...

Facebook
สมาคมนักเรียนเก่าญี่ปุ่นฯ

Website
www.ojsatn.or.th

Line Official